

P

Papers de treball

Sèrie: sector exterior

La inversió exterior a Catalunya l'any 2005

Valèria Molina i Pacheco

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
Direcció General de Programació Econòmica

El Departament d'Economia i Finances no comparteix necessàriament les opinions expressades pels autors en aquests treballs.

La inversió exterior a Catalunya l'any 2005

Valèria Molina i Pacheco

Direcció General de Programació Econòmica

Departament d'Economia i Finances

Generalitat de Catalunya

1. Introducció

Les dades d'inversió exterior per a l'any 2005 presenten dues particularitats importants. D'una banda, i pel que fa a la inversió estrangera, existeix un important volum no regionalitzat que, segons es desprèn de l'informe presentat pel Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, correspon a la compra d'Amena per part de France Telecom. Concretament, un 41,7% de la inversió estrangera que ha tingut lloc durant l'any 2005 no s'ha assignat a cap territori, es destina de manera pràcticament total a l'activitat de telecomunicacions i té com a origen immediat els Països Baixos i com a origen últim, França.

D'altra banda, i quant a la inversió a l'estranger, cal destacar que s'ha produït una important revisió de les dades de l'any 2004, de forma que l'anàlisi realitzada en el *Paper de treball* que porta per títol "La inversió exterior catalana l'any 2004"¹ ha quedat desfasada tant pel que fa a la distribució de la inversió catalana a l'estranger per països i sectors, com quant a la distribució per comunitats autònomes. Amb relació a aquest darrer punt cal dir que aquesta revisió ha representat un canvi substancial en el cas de Madrid i també en el de Cantàbria, cosa que afecta significativament l'anàlisi de l'evolució de la inversió estrangera en aquestes dues comunitats. La importància estadística d'aquest fet obliga a tenir-lo present a l'hora d'interpretar i analitzar les dades que es presenten a continuació.

L'any 2005 la inversió estrangera a Catalunya va créixer un 33,6% respecte a l'any 2004 i va ser de 2.567 milions d'euros, un 17,8% de la rebuda en el conjunt de l'Estat, on el creixement ha estat d'un 23,6%. Contràriament, la inversió catalana a l'estranger ha experimentat un important decreixement (-67,8%) i només arriba a 1.799 milions d'euros. Val a dir que al conjunt de l'Estat també s'observa una caiguda significativa (-40,5%) i el pes de Catalunya en el total de la inversió espanyola a l'estranger se situa en un 7,8%.

Per comunitats, Madrid és la principal receptora d'inversió estrangera, amb el 30,9% del total, i Catalunya es torna a situar en la segona posició, que l'any 2004 va ocupar el País Valencià. Amb relació a la inversió a l'estranger, Madrid concentra un 81,1% del total, seguida per Catalunya amb un 7,8%². El pes de Madrid en la inversió a l'estranger obliga a fer una breu referència a les dades, que mostren una elevada

1 Vegeu Molina i Pacheco, Valèria. "La inversió exterior catalana l'any 2004". *Papers de treball*. 5/2005 (setembre 2005) http://www.gencat.cat/economia/doc/doc_95972803_1.pdf.

2 Val a dir que amb la revisió de les dades, i pel que fa a l'any 2004, Catalunya va ocupar el tercer lloc, al darrere de Cantàbria.

concentració sectorial i geogràfica. Concretament, un 73% del total es destina a tan sols tres activitats –telecomunicacions, banca i altres intermediaris financers i activitats immobiliàries– i un 74% de la inversió es destina a cinc països: França, el Regne Unit, la República Txeca, Hongria i l'Argentina. Tal com posa de manifest l'informe del Ministeri, aquestes dades s'expliquen, en una bona part, per l'adquisició d'una companyia immobiliària francesa per part de METROVACESA i per les operacions en mercats estrangers de Telefónica.

Inversió exterior bruta efectiva sense ETVE per comunitats autònomes¹

	2003		2004		2005		
	M €	% s/total	M €	% s/total	M €	% s/total	variació 05/04
Entrades							
Andalusia	256	2,5	307	2,6	269	1,9	-12,3
Balears	334	3,3	114	1,0	186	1,3	63,3
Catalunya	1.730	16,9	1.922	16,5	2.567	17,8	33,6
País Valencià	261	2,5	2.284	19,6	181	1,3	-92,1
Galícia	34	0,3	391	3,3	190	1,3	-51,4
Madrid	6.320	61,6	4.323	37,0	4.458	30,9	3,1
País Basc	136	1,3	336	2,9	187	1,3	-44,4
Resta regionalitzat	1.156	11,3	1.666	14,3	381	2,6	-77,1
No regionalitzat	25	0,2	338	2,9	6.013	41,7	1.678,1
Total	10.252	100,0	11.680	100,0	14.433	100,0	23,6
Sortides							
Andalusia	73	0,4	31	0,1	209	0,9	566,8
Catalunya	4.422	23,6	5.585	14,5	1.799	7,8	-67,8
País Valencià	93	0,5	103	0,3	173	0,8	69,0
Galícia	198	1,1	481	1,2	694	3,0	44,4
Madrid	11.243	60,1	15.417	39,9	18.625	81,1	20,8
País Basc	691	3,7	3.797	9,8	1.099	4,8	-71,1
Resta	1.990	10,6	13.209	34,2	376	1,6	-97,2
Total	18.709	100,0	38.622	100,0	22.975	100,0	-40,5

(1) Inversió registrada, descomptades les adquisicions a altres no residents i les reestructuracions de grups estrangers sense incloure les realitzades en entitats de tinença de valors estrangers.

Font: Registre d'Inversions Exteriors. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (maig 2006).

La inversió estrangera a Catalunya

L'any 2005, un 64,5% de la inversió estrangera es va destinar a la indústria, amb un protagonisme destacable del sector químic i de la fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics, que reben un 39% i un 11,9% de la inversió total, respectivament. Els serveis reben un 35,1% de la inversió i és remarcable la destinada a la banca i altres intermediaris financers, a les activitats immobiliàries i al comerç, tant al major com al detall.

Inversió estrangera bruta efectiva sense ETVE per sector d'activitat

	2003	2004	2005		
	milers €	milers €	milers €	Espanya	% s Espanya % total
AGRIC., RAMAD. CAÇA, SILVICULTURA I PESCA	4.162	8.507	4.831	27.346	17,7 0,2
Prod. i distr. d'energia elèctrica, gas i aigua	15.094	1.319	19.929	63.930	31,2 0,8
Indústries extractives i refinació de petroli	44.000	22.579	70.015	77.134	90,8 2,7
Alimentació/begudes i tabac	45.088	233.698	44.547	274.413	16,2 1,7
Indústria de productes alimentaris i begudes	45.088	233.698	44.547	268.646	16,6 1,7
Indústria tèxtil i de la confecció	12.553	208.401	19.193	25.374	75,6 0,7
Indústria tèxtil	11.885	208.157	18.146	18.510	98,0 0,7
Indústria de confecció i pel·leteria	656	229	49	278	17,5 0,0
Indústria del paper, edició i arts gràfiques	146.497	93.352	14.336	123.293	11,6 0,6
Indústria del paper	141.676	495	606	38.714	1,6 0,0
Edició, arts gràfiques i reproducció suports	4.821	92.857	13.730	84.579	16,2 0,5
Ind. química i transform. de cautxú i plàstics	547.943	117.715	1.087.233	1.208.888	89,9 42,3
Indústria química	299.797	112.036	1.001.463	1.112.911	90,0 39,0
Fabricació de productes de cautxú i plàstic	248.146	5.679	85.770	95.977	89,4 3,3
Altres manufactures	220.373	101.274	399.810	1.798.169	22,2 15,6
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	7.759	36.000	304.651	396.807	76,8 11,9
Metal·lúrgia	19.569	763	27.316	118.291	23,1 1,1
Fabricació de vehicles de motor i components	131.456	15.338	41.720	1.080.235	3,9 1,6
Altres	61.589	49.173	26.124	202.836	12,9 1,0
INDÚSTRIA	1.031.548	778.339	1.655.063	3.571.202	46,3 64,5
CONSTRUCCIÓ	11.831	11.454	5.898	132.374	4,5 0,2
Comerç	315.872	609.415	230.506	800.194	28,8 9,0
Venda, manteniment i reparació de vehicles	14.668	737	1.252	16.202	7,7 0,0
Comerç al major i intermedi	208.202	548.330	100.105	432.823	23,1 3,9
Comerç al detall, excepte vehicles de motor	93.002	60.347	129.149	351.168	36,8 5,0
Hoteleria	18.180	63.467	75.440	166.206	45,4 2,9
Transports i comunicacions	44.812	54.281	51.587	6.644.952	0,8 2,0
Transport terrestre, transport per canonada	3.309	1.407	3.136	164.788	1,9 0,1
Transport marítim, cabotatge i navegació interior	138	115	150	26.515	0,6 0,0
Transport aeri i espacial	0	17.782	0	514	0,0 0,0
Activitats annexes als transports	38.811	27.730	19.462	77.549	25,1 0,8
Telecomunicacions	2.553	7.247	28.838	6.375.585	0,5 1,1
Intermediació financera, banca i assegurances	35.794	69.748	304.786	850.893	35,8 11,9
Banca i altres intermediaris financers	515	65.229	297.579	785.748	37,9 11,6
Asseg. i plans de pensions, excepte seguretat social	30.059	8	6.409	58.666	10,9 0,2
Activitats auxiliars a la intermediació financera	5.220	4.510	799	6.480	12,3 0,0
Activitats immobiliàries i serveis	197.867	269.364	200.059	1.836.367	10,9 7,8
Activitats immobiliàries	130.076	163.888	143.200	953.528	15,0 5,6
Lloguer de maquinària i equipament sense operari	8.356	3.348	746	58.484	1,3 0,0
Activitats informàtiques	19.785	31.992	18.724	519.262	3,6 0,7
Recerca i desenvolupament	1.666	240	1.024	38.037	2,7 0,0
Altres activitats empresarials	37.984	69.897	36.365	267.055	13,6 1,4
Gestió de societats i tinença de valors	887	1.175	0	253	0,0 0,0
Holdings de societats espanyoles	887	1.175	0	3	0,0 0,0
Empreses de tinença de valors estrangers	0	0	0	250	0,0 0,0
Altres	69.407	56.059	39.136	402.900	9,7 1,5
SERV. SENSE GESTIÓ STATS. I TINENÇA VALORS	682.818	1.123.509	901.514	10.701.515	8,4 35,1
TOTAL	1.730.359	1.921.809	2.567.306	14.432.688	17,8 100,0

Font: Registre d'Inversions Exteriors. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (maig 2006)

Quant a la participació sobre la inversió rebuda al conjunt de l'Estat, es manté el tradicional pes de Catalunya en la inversió industrial, amb un 46,3% del total. Aquest fet és especialment rellevant en determinades activitats com ara la indústria tèxtil, la química i la fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics. Quant als serveis, les activitats de comerç al detall i la banca i altres intermediaris financers mostren percentatges significativament alts –un 36,8% i un 37,9% del total estatal– si es compara amb el 8,4% que representa Catalunya en el total de la inversió destinada al sector terciari.

Inversió estrangera bruta efectiva sense ETVE per país d'origen

	2003	2004	2005			
	milers €	milers €	milers €	Espanya	% s/Espanya	% s/total
Unió Europea-15	1.255.609	1.391.662	1.839.053	11.419.279	16,1	71,6
Unió Europea ampliació	2.286	341	1.515	4.844	31,3	0,1
UNIO EUROPEA-25	1.257.895	1.392.003	1.840.568	11.424.123	16,1	71,7
Suïssa	54.564	22.507	310.705	546.938	56,8	12,1
Noruega	1.946	4.076	1	7.667	0,0	0,0
Altres països europeus no comunitaris	3.254	3.175	7.868	21.762	36,2	0,3
Països europeus no comunitaris	59.764	29.758	318.574	576.367	55,3	12,4
Total països europeus	1.317.660	1.421.761	2.159.142	12.000.490	18,0	84,1
Austràlia	17	8	2	1.742	0,1	0,0
Canadà	382	290	13.393	18.574	72,1	0,5
Corea (República) ¹	0	0	0	356	0,0	0,0
Japó	340	7.097	9.196	59.144	15,5	0,4
Mèxic ²	856	2.361	3.053	98.548	3,1	0,1
Nova Zelanda	5	0	91	4.424	2,1	0,0
Estats Units d'Amèrica	305.621	218.449	311.473	1.920.472	16,2	12,1
Països OCDE no europeus	307.221	228.206	337.209	2.103.259	16,0	13,1
Països OCDE	1.621.626	1.646.792	2.488.483	14.081.988	17,7	96,9
PAÏSOS EUROPEUS I/O DE L'OCDE	1.624.880	1.649.967	2.496.350	14.103.749	17,7	97,2
PARADISOS FISCALS³	24.220	36.438	53.276	180.174	29,6	2,1
PAÏSOS AFRICANS	89	2.038	248	4.311	5,7	0,0
LLATINOAMÈRICA (EXCEPTE OCDE)	35.084	192.676	16.047	133.193	12,0	0,6
PAÏSOS ASIÀTICS (EXCEPTE OCDE)	46.087	40.690	781	9.825	8,0	0,0
RESTA DE PAÏSOS	0	0	603	1.436	42,0	0,0
TOTAL	1.730.359	1.921.809	2.567.306	14.432.688	17,8	100,0

(1) Corea del Sud. Es comptabilitza dins dels països de l'OCDE i, per tant, s'ha descomptat de l'epígraf països asiàtics d'economia dinàmica.

(2) Es comptabilitza dins dels països de l'OCDE i, per tant, s'ha descomptat de l'epígraf Centreamèrica i Carib.

(3) No inclou ni Xipre ni Malta, que s'inclouen a l'epígraf Unió Europea ampliació.

Font: Registre d'Inversions Exteriors. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (maig 2006)

Pel que fa a l'origen geogràfic de la inversió, cal destacar que les dades d'inversió estrangera per comunitats autònomes publicades pel Registre d'Inversions no es presenten desagregades pel que fa als països de la Unió Europea. És per això que no es pot determinar el país de procedència del 71,7% de la inversió. De la resta de països destaca el pes de Suïssa (12,1%) i el dels Estats Units (12,1%).

La inversió catalana a l'estranger

L'any 2005, la inversió catalana a l'estranger es destina en un 27,4% a sectors industrials i en un 71,5% a activitats de serveis. De forma més detallada, destaca la

importància del comerç al major i intermedi (35,1%) i de les activitats annexes als transports (19,1%). En relació a la inversió espanyola a l'estranger resulta rellevant el pes de Catalunya en àrees com la indústria química (79,8%), el comerç al major i intermedi (64,6%), la fabricació de maquinària i material elèctric (44,7%) o la fabricació de vehicles de motor i components (30,4%).

Inversió bruta efectiva a l'estranger sense ETVE per sectors

	2003	2004	2005			
	milers €	milers €	milers €	Espanya	% s Esp.	% total
AGRIC., RAMAD., CAÇA, SILVICULTURA I PESCA	287	0	4.269	118.885	3,6	0,2
Prod. i distr. d'energia elèctrica, gas i aigua	41.946	422.615	36.825	366.722	10,0	2,0
Indústries extractives i refinació de petroli	0	15	0	2.171	0,0	0,0
Alimentació/begudes i tabac	690.725	246.009	25.647	574.410	4,5	1,4
Indústria de productes alimentaris i begudes	690.725	246.009	25.647	559.754	4,6	1,4
Indústria tèxtil i de la confecció	689.748	12.250	13.838	15.500	89,3	0,8
Indústria tèxtil	17.634	9.982	2.539	3.567	71,2	0,1
Indústria de confecció i pelleteria	671.458	0	11.237	11.352	99,0	0,6
Indústria del cuir, calçat i marroquineria	657	2.268	62	580	10,8	0,0
Indústria del paper, edició i arts gràfiques	19.182	3.951	9.251	245.055	3,8	0,5
Edició, arts gràfiques i reproducció suports	14.192	3.951	9.123	211.203	4,3	0,5
Ind. química i transformació de cautxú i plàstics	2.098.829	66.002	163.369	193.635	84,4	9,1
Indústria química	2.065.502	60.418	119.392	149.646	79,8	6,6
Altres manufactures	333.810	1.802.294	243.621	1.096.179	22,2	13,5
Fabricació de maquinària i material elèctric	4.112	186.175	90.134	201.424	44,7	5,0
Fabricació de vehicles de motor i components	9.557	694.705	107.275	353.349	30,4	6,0
Altres	320.140	921.414	46.212	541.406	8,5	2,6
INDÚSTRIA	3.874.240	2.553.136	492.550	2.493.672	19,8	27,4
CONSTRUCCIÓ	2.099	22.186	16.731	194.971	8,6	0,9
Comerç	179.368	876.135	656.153	1.654.599	39,7	36,5
Venda, manteniment i reparació de vehicles	7.000	1.993	5	38.693	0,0	0,0
Comerç al major i intermedi	138.596	849.186	630.838	976.565	64,6	35,1
Comerç al detall, excepte vehicles de motor	33.772	24.956	25.310	639.341	4,0	1,4
Hoteleria	97.852	72.839	63.896	83.548	76,5	3,6
Transports i comunicacions	22.574	244.294	348.710	8.072.884	4,3	19,4
Transport terrestre, transport per tuberia	5.454	1.513	2.031	412.323	0,5	0,1
Transport marítim, cabotatge i navegació interior	1.600	271	0	13.578	0,0	0,0
Transport aeri i espacial	0	1.100	0	60	0,0	0,0
Activitats annexes als transports	11.019	239.341	343.392	1.520.531	22,6	19,1
Telecomunicacions	4.501	2.070	3.287	6.126.392	0,1	0,2
Intermediació financera, banca i assegurances	152.811	6.697	32.380	5.190.167	0,6	1,8
Banca i altres intermediaris financers	149.959	6.605	31.916	4.435.203	0,7	1,8
Asseg. i plans de pensions, excepte seguretat social	2.850	33	464	573.113	0,1	0,0
Activitats auxiliars a la intermediació financera	2	59	0	181.850	0,0	0,0
Activitats immobiliàries i serveis	55.752	1.625.620	96.978	4.396.614	2,2	5,4
Activitats immobiliàries	30.942	1.586.891	32.671	4.182.344	0,8	1,8
Lloguer de maquinària i equipament sense operari	599	2.390	75	12.075	0,6	0,0
Activitats informàtiques	4.578	3.053	45	69.889	0,1	0,0
Recerca i desenvolupament	15	23	687	2.579	26,6	0,0
Altres activitats empresarials	19.618	33.263	63.501	129.728	48,9	3,5
Gestió de societats i tinença de valors	0	0	0	0	—	0,0
Holdings de societats espanyoles	0	0	0	0	—	0,0
Altres	37.092	184.534	87.632	769.431	11,4	4,9
Activitats sanitàries i veterinàries	5.823	779	50.319	85.087	59,1	2,8
Activitats recreatives, culturals i esportives	15.428	71.160	31.734	675.562	4,7	1,8
SERV. SENSE GESTIÓ STATS. I TINENÇA VALORS	545.449	3.010.120	1.285.748	20.167.243	6,4	71,5
TOTAL GENERAL	4.422.075	5.585.443	1.799.298	22.974.770	7,8	100,0

Font: Registre d'Inversions Exteriors. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (maig 2006)

Per països, es manté l'alta participació dels països més propers com a destinacions de la inversió catalana a l'estranger. De fet, un 64,7% d'aquesta inversió es realitza en països de la UE-15. Tanmateix, durant l'any 2005 s'observa un notable protagonisme dels països del continent americà. Concretament, els països de Llatinoamèrica, Mèxic, Estat Units i el Canadà són el destí d'un 29% de la inversió catalana a l'estranger, valor que supera el 22% corresponent al conjunt de l'Estat.

Inversió bruta efectiva a l'estranger sense ETVE per país de destinació

	2003	2004	2005			
	milers €	milers €	milers €	Espanya	% s/ Espanya	% s/total
Àustria	4.035	45.155	1.600	2.260	70,8	0,1
Bèlgica	205.331	69.277	3.699	14.869	24,9	0,2
Alemanya	28.935	135.776	54.685	294.561	18,6	3,0
Dinamarca	4.737	942	35.872	42.001	85,4	2,0
Finlàndia	0	72	0	0	--	0,0
França	171.057	1.669.646	104.382	4.999.299	2,1	5,8
Regne Unit	2.206.077	245.042	344.112	2.300.425	15,0	19,1
Grècia	67	1.166	0	63.562	0,0	0,0
Irlanda	6.520	2.000	120	26.597	0,5	0,0
Itàlia	48.147	757.035	39.956	274.074	14,6	2,2
Luxemburg	8.784	201.056	2.079	968.214	0,2	0,1
Països Baixos	290.614	795.145	503.281	940.491	53,5	28,0
Portugal	612.929	490.978	70.444	1.087.892	6,5	3,9
Suècia	236	5.517	4.525	19.487	23,2	0,3
Unió Europea-15	3.587.468	4.418.807	1.164.755	11.033.733	10,6	64,7
Unió Europea ampliació	39.068	241.785	15.063	5.980.063	0,3	0,8
UNIÓ EUROPEA-25	3.626.536	4.660.592	1.179.818	17.013.796	6,9	65,6
Suïssa	8.248	3.017	401	437.519	0,1	0,0
Noruega	0	5.627	15	53.907	0,0	0,0
Altres països europeus no comunitaris	2.630	11.234	36.845	93.336	39,5	2,0
Països europeus no comunitaris	10.879	19.878	37.261	584.762	6,4	2,1
Total països europeus	3.637.415	4.680.469	1.217.079	17.598.557	6,9	67,6
Austràlia	4.354	1.651	248	10.284	2,4	0,0
Canadà	40	59	1.709	81.485	2,1	0,1
Corea (República) ¹	2.037	2.065	0	2.938	0,0	0,0
Japó	668	706	0	47.808	0,0	0,0
Mèxic ²	16.510	34.719	89.198	372.442	23,9	5,0
Nova Zelanda	0	0	0	0	--	0,0
Estat Units d'Amèrica	69.766	406.107	86.615	1.363.142	6,4	4,8
Països OCDE no europeus	93.375	445.307	177.770	1.878.099	9,5	9,9
Països OCDE	3.760.644	5.126.151	1.369.048	19.461.768	7,0	76,1
PAÏSOS EUROPEUS I/O DE L'OCDE	3.730.789	5.125.776	1.394.850	19.476.657	7,2	77,5
PARADISOS FISCALS³	12.087	19.131	5.254	59.968	8,8	0,3
PAÏSOS AFRICANS	83.835	13.145	28.779	191.766	15,0	1,6
LLATINOAMÈRICA (EXCEPTE OCDE)	579.023	390.504	348.482	3.200.297	10,9	19,4
PAÏSOS ASIÀTICS (EXCEPTE OCDE)	16.342	36.886	21.932	46.081	47,6	1,2
RESTA DE PAÏSOS	0	0	0	2	0,0	0,0
TOTAL	4.422.075	5.585.443	1.799.298	22.974.770	7,8	100,0

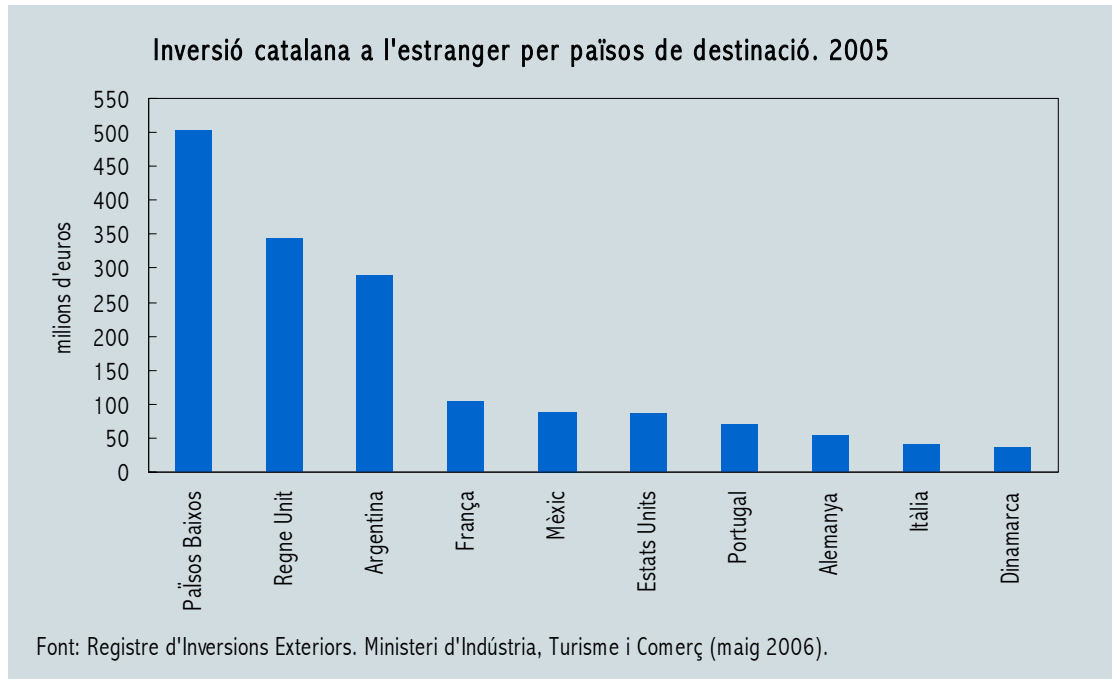
(1) Corea del Sud. Es comptabilitza dins dels països de l'OCDE i, per tant, s'ha descomptat de l'epígraf països asiàtics d'economia dinàmica.

(2) Es comptabilitza dins dels països de l'OCDE i, per tant, s'ha descomptat de l'epígraf Centreamèrica i Carib.

(3) No inclou ni Xipre ni Malta, que s'inclouen a l'epígraf Unió Europea ampliació.

Font: Registre d'Inversions Exteriors. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç (maig 2006)

L'elevada concentració es palesa al gràfic següent, on s'observa que un 63,2% dels recursos es destinen a tan sols tres països, els Països Baixos, el Regne Unit i l'Argentina. De fet, els deu primers països del rànquing acumulen un 89,9% del total.

P